

Didactische rubriek

Walter van Châtillon, *Alexandreis*

9.501-580

PIET GERBRANDY EN MARK NIEUWENHUIS

1 Inleiding

In het negende boek van de *Alexandreis* beschrijft Walter van Châtillon (ca. 1135-1200) de tocht van Alexander de Grote door India. Volgens de twaalfde-eeuwse geografie, gebaseerd op de Bijbel en antieke teksten, bestond de door mensen bewoonde wereld uit drie werelddelen: Europa, Afrika en Azië. Jeruzalem vormde het middelpunt van de bewoonde wereld. Aan de andere kant van de aarde (die door Walter als een bol wordt voorgesteld) woonden de Antipoden. Alexander wil na zijn verovering van India, het verste deel van Azië, waar het land eindigt en de oceaan die de bewoonde wereld omringt begint, nog verder. Voor hem is het dan een geweldige uitdaging om het land van de Antipoden te veroveren, een land waar nog geen mens geweest is. Overtuigd dat Fortuna, de godin van het geluk, hem eeuwig toelacht, heeft hij een grenzeloos vertrouwen in het welslagen van alles wat hij onderneemt.

Met zijn plannen om tot de wereld van de Antipoden door te dringen gaat Alexander volgens Walters christelijke wereldvisie letterlijk te ver: hij wil zich begeven in gebied dat God voor de mensen ontoegankelijk heeft gemaakt en verborgen heeft gehouden. Daarom verschijnt in het begin van het tiende boek de godin Natura ten tonele. Volgens twaalfde-eeuwse dichters was zij als Gods zaakwaarnemer belast met het scheppingswerk en het in goede banen leiden van het leven op aarde. Zij voelt zich door Alexander bedreigd, omdat hij wil doordringen in het land van de Antipoden, voor mensen verboden gebied, en hij daarmee haar grenzen overschrijdt.

2 Tekst

Bij de belegering van een stad in India is Alexander de Grote ernstig gewond geraakt, doordat hij zich nogal roekeloos had gedragen. De wonden zijn verzorgd, maar hij is nog niet helemaal buiten levensgevaar. Toch heeft hij weinig geduld om zijn genezing af te wachten.

*Postquam Pellei curato vulnere pauci
 effluxere dies, cum nondum obducta cicatrix
 posse videretur graviolem gignere morbum,
 impaciens tamen ille morae parat arma repostis
 gentibus Oceani et celeres inferre sarissas,* 505
*perdomitoque sibi nascentis cardine Phebi,
 querere nescitum Nili mortalibus ortum.
 regibus Indorum Poro Abysarique, iuvante
 Taxile, navigii mandatur cura parandi.
 rumor hic attonitas implevit militis aures,* 510
*cumque fatigati regisque suaeque saluti
 consulerent proceres, cuncti velut agmine facto
 convenere duces, quorum Craterus, ad ipsum
 vota precesque ferens, ‘tua, regum maxime, virtus’
 inquit ‘et esuries mentis, cui maximus iste
 non satis est orbis, quem proponunt sibi finem
 vel quem sunt habitura modum? tua si tibi vilis
 ut nunc est vel cara minus, preciosa tuorum
 sit saltem tibi, Magne, salus. gens omnis in istos
 conspiret iugulos, lateat sub classibus equor,
 cuncta venenatos acuant animalia dentes,
 quelibet occurrat ignoto belua vultu,
 omnibus obice nos terrae pelagique periculis
 dummodo te serves, dum tu tibi parcere cures.
 ad nova tendentes semper discrimina quis nos
 invictos tociens poterit prestare? secunde
 res ita se prebent ut nulli fas sit in uno
 semper stare gradu. sed quis spondere deorum
 audeat hoc, Macedum diuturnum te fore sydus?
 quis te precipitem per mundi lubrica possit
 incolomem servare diu? cur te manifestis
 casibus obicis ut capias ignobile castrum?
 cum labor et merces equa sibi lance coherent
 et causis paribus respondent premia dampnis,
 dulcior esse solet fructus maiorque secundis
 rebus et adversis maius solamen haberi.
 esto tibi deinceps et nobis partior in te.
 obice nos cuius portento. ignobile bellum,
 degeneres pugnās, obscura pericula vita.
 gloria quantalibet vili sordescit in hoste.
 indignum satis est ut consumatur in illis
 gloria vel virtus ubi multo parta labore
 ostendi nequeat.’ eadem Tholomeus et omnis
 concio cum lacrimis confusa voce perorat.
 non fuit Eacidae pietas ingrata suorum,* 545
*atque ita ‘non minimum vobis obnoxius’ inquit
 ‘aut ingratus ero, non solum quod scio nostram*

vos hodie, proceres, vestrae preferre saluti
 sed quod ab introitu regni vel origine belli
 erga me nullum pietatis opus vel amoris
 pignus omisistis. verum non est michi prorsus
 mens ea que vobis, neque enim desistere ceptis
 aut bellum finire volo. non me capit etas,
 sed neque me spacio etatis vel legibus evi
 metior. excedit evi mea gloria metas. 550
 hec sola est, vestrum metiri qua volo regem.
 degeneres animi pectusque ignobile summum
 credunt esse bonum diuturna vivere vita.
 sed mundi rex unus ego, qui mille triumphos
 non annos vitae numero, si munera recte
 computo Fortunae vel si bene clara retractem
 gesta, diu vixi. Tracas Asiamque subegi.
 proximus est mundi michi finis, et absque deorum
 ut loquar invidia, nimis est angustus et orbis,
 et terrae tractus domino non sufficit uni. 555
 quem tamen egressus postquam hunc subiecero mundum,
 en alium vobis aperire sequentibus orbem
 iam michi constitui. nichil insuperabile forti.
 Antipodum penetrare sinus aliamque videre
 naturam accelero. michi si tamen arma negatis,
 non possum michi deesse. manus ubicumque movebo,
 in theatro mundi totius me rear esse,
 ignotosque locos vulgusque ignobile bellis
 nobilitabo meis, et quas Natura removit
 gentibus occultas calcabitis hoc duce terras. 575
 hiis operam dare proposui nec rennuo claram
 si Fortuna ferat vel in hiis extinguere vitam.⁷
 dixit et ad naves socios invitat. at illi,
 ducat eos quocumque velit, hortantur, et ecce
 nauticus exoritur per fluminis ostia clamor. 580

3 Algemene opmerkingen over de spelling

Middeleeuwse handschriften houden zich niet altijd aan de spelling die de Romeinen gewoonlijk hanteerden. Doordat de klanken *ae* en *oe* in de Middeleeuwen als een lange *e* werden uitgesproken, werden ze ook vaak zo gespeld: *hec* staat voor *haec*, *aequus* wordt soms als *equus* gespeld. Verder verandert een *t* vóór een *i* gewoonlijk in een *c*: *impatiens* verschijnt als *impaciens*. Dat valt te verklaren doordat de *c* vóór een *i* of een *e* niet meer werd uitgesproken als *k*, maar als *ts* of *tsj*. Enkele malen wordt *i* gespeld als *y* (*tryumphus*), en *h* als *ch* (*michi*).

4 Aantekeningen

501	Pelleus	<i>Alexander de Grote; hij was afkomstig uit Pella in Macedonië</i>
502	obduco, -duxi, -ductus cicatrix, -icis <i>v.</i> effluxere	sluiten, helen litteken = <i>effluxerunt</i>
504	impaciens + <i>gen.</i> parat repositus	niet verdragend <i>van parat hangen twee infinitivi af</i> = <i>repositus</i> : verwijderd, ver afgelegen
505	sarissa	(<i>lange Macedonische</i>) lans
506	perdomo, -domui, -domitus cardo, -inis <i>m.</i> Phebus	geheel onderwerpen gebied, streek = Phoebus; <i>de zon</i>
507	ortus, -us	oorsprong, bron
508	Porus, Abysaris	<i>door Alexander onderworpen Indiase vorsten</i>
509	Taxiles	<i>koning van Taxila in het huidige Pakistan, die een bondgenoot van Alexander was</i>
510	militis	<i>het enkelvoud staat hier voor het collectief van de soldaten</i>
511	fatigatus	uitgeput, doodziek
512	consulo, -sului + <i>dat.</i> proceres, -um <i>pl.t.</i> velut agmine facto	zorgen voor de voornaamsten als in een optocht, als in een kolonne
513	convenerere Craterus	= <i>convenerunt</i> <i>een van de meest vooraanstaande generaals in het leger van Alexander</i>
515	esuries, -iei <i>v.</i>	honger
516	quem proponunt	<i>vragend voornaamwoord</i> <i>subject: virtus en esuries</i>
517	sunt habitura vilis	<i>subject: virtus en esuries</i> goedkoop, niets waard
517-8	si ut + <i>ind.</i>	ook al, hoewel misschien
518-9	est, sit	<i>subject: salus</i>
518	preciosus	kostbaar, veel waard
519	saltim gens omnis	tenminste, in elk geval ieder volk ter wereld
520-2	conspiret... occurrat	<i>de coniunctivi hebben een concessieve betekenis</i>
520	conspiro, -spirare in	samenzweren tegen, belagen

	iugulus	keel
	equor <i>onz.</i>	= <i>aequor</i>
521	venenatus	vergiftigd, giftig
	acuo, acuere	scherpen
522	quilibet	welk ook maar
	occurro, -currere	aanvallen
	belua	beest, monster
523	obicio + <i>acc.</i> + <i>dat.</i>	(<i>iemand</i>) confronteren met, blootstellen aan
	periculum	= <i>periculum</i>
524	dummodo + <i>coni.</i>	mits, op voorwaarde dat
525	tendo, tendere ad	zich richten op, streven naar
	discrimen, -inis <i>onz.</i>	gevaar, uitdaging
525-6	nos invictos poterit prestare	zal kunnen garanderen dat we onoverwinnelijk blijven
526	totiens	= <i>totiens</i>
526-7	secunde res <i>v.pl.</i>	voorspoed
527	se praebere	zich gedragen, zich voordoen
528	gradus, -us	positie, stand, niveau
529	diuturnus	langdurig, eeuwig
	sydus, -eris <i>onz.</i>	= <i>sidus</i>
530	preceps, -cipitis	= <i>praeceps</i> ; voortsnellend, onstuimig, voortstormend
	lubricus	glad, onstabiel, <i>hier zelfstandig gebruikt</i>
531	incolomis	ongedeerd
532	obicio	<i>zie regel 523</i>
	ignobilis	onbelangrijk; onbekend
	castrum	vesting, legerkamp
533	merces, -edis <i>v.</i>	loon, opbrengst
	equus	= <i>aequus</i>
	lanx, lancis <i>v.</i>	schaal (<i>van een weegschaal</i>)
	cohereo	= <i>cohaereo</i> ; samenhangen
	sibi coherere	met elkaar in evenwicht zijn
534	causis paribus <i>abl. abs.</i>	doordat de partijen tegen elkaar zijn opgewassen
	respondeo + <i>dat.</i>	beantwoorden aan, in verhouding zijn met, opwegen tegen
	dampnum	= <i>damnum</i>
535	fructus, -us	opbrengst, oogst
535-6	secundis rebus	in voorspoed
		<i>de bepaling hoort bij esse solet</i>

536	(rebus) adversis solamen, -inis <i>onz.</i>	in tegenspoed <i>de bepaling hoort bij</i> (solet) haberi troost
537	esto deinceps partior parcus + <i>dat.</i> in te	<i>imperativus van esse</i> respectievelijk, tegelijk = <i>parcior</i> voorzichtig met met uzelf
538	obice qui-vis portentum	<i>zie regel 523</i> welke ook maar, iedere willekeurige monster, verschrikking
539	degener, -eris vito, vitare	onwaardig, beneden de waardigheid vermijden
540	quantus-libet sordesco, sordescere	hoe groot ook vuil worden, smoezelig worden, glans verliezen
541	consumo, -sumere in	verbruiken bij, vergooien aan
542	pario, peper, partus parta <i>onz. pl.</i>	verwerven, winnen dat wat verworven is <i>subjectsaccusativus bij ostendi</i>
543	nequeo Tholomeus	niet kunnen, niet mogelijk zijn = Ptolemaeus; <i>generaal in het leger van Alexander</i>
544	concio, -onis <i>v.</i> confundo, -fudi, -fusus peroro, -orare	vergadering verwarren, door elkaar mengen smeken
545	Eacides, -ae	afstammeling van Aeacus: <i>Alexander</i>
546	obnoxius + <i>dat.</i>	toegewijd aan, verplicht aan
547-9	non solum... sed	niet alleen... maar ook
547	nostram	<i>vul aan: salutem</i>
548	proceres prefero + <i>acc. + dat.</i>	<i>zie regel 512</i> (iets) verkiezen boven (<i>iets anders</i>)
549	introitus, -us regni	begin van mijn koningschap
550	erga + <i>acc.</i>	jegens
551	pignus, -eris <i>onz.</i> omitto, -misi, -missus michi non prorsus	onderpand, bewijs nalaten, achterwege laten = <i>michi</i> helemaal niet
552	ea que neque enim	lees: <i>eadem quae</i> want niet

	desisto, -sistere + <i>abl.</i>	afzien van
	ceptis	= <i>coeptis</i>
	coeptum	plan, onderneming
553	capio + <i>acc.</i>	<i>hier</i> : parten spelen, tegenhouden
	etas	= <i>aetas</i>
554	spacium	= <i>spatium</i>
	evum	= <i>aevum</i> : de tijd
555	metior, mensus sum	afmeten
	se metiri	zichzelf beoordelen
	meta	eindpaal, keerpunt; grens
556	qua	<i>plaats het relativum aan het begin van de bijzin</i>
557	degener	<i>zie regel 539</i>
557-8	summum bonum	het hoogste goed (<i>filosofische term</i>)
558	credunt	<i>subject</i> : animi en pectus
	diuturnus	<i>zie regel 529</i>
	vita	<i>de ablativus vormt een bepaling bij vivere</i>
559	tryumphos	= <i>triumphus</i> ; <i>vul hierna en of maar aan</i>
561	computo, -putare	optellen
	bene	<i>bepaling bij gesta</i>
	retracto, -tractare	nagaan, op een rijtje zetten
562	Tracae	<i>de inwoners van Thracië</i>
	subigo, -egi, -actus	onderwerpen
563	absque + <i>abl.</i>	zonder
563-4	absque deorum invidia	zonder dat ik de afgunst van de goden wil opwekken
564	nimis	te zeer, al te
	angustus	nauw, krap, beperkt
565	tractus, -us	traject, uitgestrektheid
	domino uni	<i>vul aan</i> : mihi
566	quem	<i>relatieve aansluiting</i>
	egredior, -gressus sum	verlaten, achter zich laten
	subicio, -ieci, -iectus	onderwerpen
567	en	zie!
568	constituo, -stitui	vaststellen, besluiten
	nichil	= <i>nihil</i>
	insuperabilis	onoverkomelijk, ondoenlijk
569	Antipodes, -um	Tegenvoeters; <i>de mensen die aan de andere kant van de aardbol wonen</i>
	sinus, -us	<i>hier</i> : verborgen woonplaats

	penetro, -are	doordringen in
570	natura	<i>hier</i> : wereld
	accelero, -are	zich haasten om
	nego, -are + <i>dat.</i> + <i>acc.</i>	(<i>iemand iets</i>) weigeren, ontzeggen
571	ubicumque	overal waar
572	reor, ratus sum	menen
574	nobilito, -are	bekend maken, beroemd maken
	removeo, -movi	verwijderen, op afstand houden
574-5	quas... terras	de landen die
575	gentibus	<i>dativus</i>
	calco, -are	betreden, trappen op
	hoc duce	<i>ablativus absolutus</i>
576	hiis	= <i>his</i> ; <i>het demonstrativum verwijst naar de plannen die in de vorige zinnen zijn ontvouwd</i>
	opera	inspanning, moeite
	propono, -posui	zich voornemen
	rennuo, -nuere	ervoor terugdeinzen, weigeren
576-7	nec... vel	en helemaal niet
577	si Fortuna ferat	als Fortuna dat voor mij in petto heeft
579	ducat	<i>de coniunctivus hangt af van hortantur</i>
580	nauticus	van de zeelieden

5 Vragen

1. Vers 504: *impatiens morae*. Een van Alexanders kenmerkende eigenschappen als legerleider is zijn snelheid. Citeer nog een voorbeeld. Zoek het betreffende tekstelement in 9.563-577.

2. Vers 507: *nescitum Nili mortalibus ortum*. Volgens Walters wereldbeeld was de Nijl een van de vier zogenaamde paradijsrivieren. In het begin van het tiende boek blijkt dat de godin Natura (zie inleiding) erg geschrokken is van dit plan van Alexander. Waarom zou dat zo zijn? (Het antwoord staat niet in de tekst; via internet of de mediatheek is dit wel te achterhalen).

3. Verzen 551-552. Waarin verschilt Alexander, naar eigen zeggen, van zijn commandanten en soldaten? Leg uit in je eigen woorden. Baseer je antwoord op de verzen 553-577.

4. Vers 567: *alium orbem*. Hoe omschrijft Alexander deze *alium orbem* in het vervolg? Noteer het betreffende tekstelement.

6 Antwoorden

1. Vers 570: *accelero*.
2. Als Alexander de bron van de Nijl vindt, komt hij bij het Paradijs, maar dat is na de zondeval voor mensen ontoegankelijk. Natura vreest dat hij er gewapenderhand in binnen zal dringen.
3. Alexander verlangt niet naar een lang leven (560), zoals zijn mannen (558), maar naar roem (555, 576-577).
4. *sinus Antipodum... aliam naturam* (569-570).

Opleiding GLTC en LTC, Universiteit van Amsterdam
Turfdraagsterpad 9
1012 XT Amsterdam
p.s.gerbrandy@uva.nl

Docent Latijn, I.S.G Arcus te Lelystad
Lindelaan 99
8224 KR Lelystad
m.nieuwenhuis@isg-arcus.nl

Auteursinformatie 49.4

Susanna de Beer is universitair docent Latijn aan de Universiteit Leiden, met een specialisatie in het Latijn van de Renaissance. In 2009 was ze co-editor van *The Neo-Latin Epigram* en in 2013 publiceerde ze *The Poetics of Patronage. Poetry as Self-Advancement in Giannantonio Campano*. Momenteel werkt ze aan een boek over het beeld van Rome in humanistische poëzie en aan de digitale onderzoeksomgeving ‘Mapping Visions of Rome’.

Anna Duijsings is afgestudeerd classica en kunsthistorica. In haar studies heeft ze zich voornamelijk gewijd aan de receptie van de Oudheid in de Middeleeuwen. De huidige bijdrage vloeit voort uit haar masterscriptie voor klassieke talen, waarin ze de receptie van Ovidius en Vergilius in het epos *In Honorem Hludowici Pii* van Ermoldus Nigellus heeft besproken.

Piet Gerbrandy is dichter, classicus en poëziecriticus. Hij doceert klassiek en middeleeuws Latijn aan de Universiteit van Amsterdam. In 2014 verscheen zijn laatste essaybundel, onder de titel *De jacht op het sublieme. Over zin, lust en poëzie*. Met Casper de Jonge werkt hij aan een nieuwe vertaling van Aristoteles’ *Poetica*, die begin 2017 uitkomt. Onlangs verscheen zijn vertaling van de hymnen van Synesios, getiteld *Dans die het heelal omkranst*.

Ludo Jongen was van 1976 tot 2013 als mediëvist verbonden aan de Vakgroep Nederlands van de Universiteit Leiden. Van 2010 tot 2015 was hij hoogleraar Nederlandse Letterkunde aan de Katholieke Universiteit Lublin Johannes Paulus II te Lublin (Polen). In 1988 promoveerde hij op Jacob van Maerlants bewerking van Statius’ *Achilleis*. Sindsdien heeft hij regelmatig over de doorwerking van Latijnse epen in de Middelnederlandse letterkunde gepubliceerd.

Marc Laureys is hoogleraar in de Middeleeuws-Latijnse en Neolatijnse letterkunde aan de universiteit van Bonn en leidt tevens het daar gevestigde *Centre for the Classical Tradition*. Zijn onderzoek betreft vooral de vroegmoderne Latijnse historiografie en antiquarische studies en de polemische literatuur in het Renaissance-humanisme. Zijn meest recente publicatie is

een bundel van artikelen over Biondo Flavio, uitgegeven samen met Angelo Mazzocco, 2016. *A New Sense of the Past. The Scholarship of Biondo Flavio (1392-1463)*, Leuven.

Mark Nieuwenhuis werkt als docent Latijn aan I.S.G Arcus te Lelystad. Hij publiceerde vertalingen, deels in samenwerking met collega-vertalers, van onder anderen Ysengrimus en Plinius. Daarnaast is hij redacteur van Tielcelijn (Jaarboek van het Reynaert-genootschap), waarin hij artikelen en vertalingen publiceert op het gebied van de Latijnse literatuur over dieren. Voor de bundel *Alexander en Darius* (Hilversum 2013) leverde hij een bijdrage over de *Alexandreis* van Walter van Châtillon.

Christoph Pieper is sinds 2006 universitair docent Latijn in Leiden. Sinds zijn promotieonderzoek is een van de speerpunten van zijn onderzoek de elegische poëzie van de Italiaanse Renaissance. Daarnaast doet hij onderzoek naar Ovidius en Cicero. Zijn VIDI project over de receptie van Cicero tussen Oudheid en Renaissance zal in januari 2017 van start gaan.

Wim Verbaal staat in voor het domein Latijnse taal en literatuur aan de Universiteit van Gent. Zijn onderzoeksgebied beslaat de literatuur van de twaalfde eeuw, geschriften en spiritualiteit van en rond Bernardus van Clairvaux en Petrus Abaelardus, en Latijnse poëtica na de Oudheid. Hij geeft colleges in een positionele leesmethode voor het klassiek Latijn, in *close reading* van Vergilius en in comparatieve thematische lectuur van de Latijnse literatuur van de Oudheid tot de Nieuwste Tijden.

Philologisch Studiefonds stipendium 2017

De Stichting Philologisch Studiefonds stelt zich ten doel ieder jaar aan enkele Nederlanders, pas afgestudeerden (MA, ReMA) of pas gepromoveerden (PhD), een langdurig verblijf (tot maximaal een half jaar) mogelijk te maken in landen van het antieke beschavingsgebied rond de Middellandse Zee. De studiebeurs is in de eerste plaats bedoeld voor mensen die Griekse en Latijnse Taal en Cultuur hebben gestudeerd. Ook archeologen, oudheidkundigen en oudhistorici komen echter in aanmerking. Het strekt tot aanbeveling wanneer het te financieren verblijf samenhangt met de voorbereiding van een proefschrift. Kandidaten dienen in hun aanvraag aannemelijk te maken dat de reis direct of indirect relevant en waardevol is voor hun studie of (promotie)onderzoek.

Het Philologisch Studiefonds is van oudsher primair bedoeld voor mensen die een rondreis willen maken, dat wil zeggen een reis waarbij drie of meer verschillende plaatsen worden bezocht. Een onderzoeksverblijf aan een instituut (bijvoorbeeld in Rome, Athene of Istanbul) kan ook voor een subsidie in aanmerking komen, indien de kandidaat aannemelijk maakt dat een dergelijk verblijf belangrijk is voor het (promotie)onderzoek. Congresreizen worden niet gesubsidieerd. De stipendiaten verplichten zich de secretaris op de hoogte te houden van het verloop van hun reis en na thuiskomst een beredeneerd, goed leesbaar verslag van hun reis- en studievervingen in te leveren.

Kandidaten die in aanmerking wensen te komen moeten uiterlijk 31 december 2016 een gedetailleerd studie- en reisplan indienen; onderdeel daarvan is een begroting waarin alle kosten en eventuele andere subsidies worden vermeld. Aanvragen kunnen uitsluitend per e-mail worden ingediend bij dr. Casper de Jonge (secretaris): c.c.de.jonge@hum.leidenuniv.nl.

Ken Uw Klassieken! Pubquiz

9 maart 2017

De volgende Week van de Klassieken vindt plaats van 9 tot en met 19 maart 2017. Het thema van de Week is deze keer 'Alle goden! Religie in de Oudheid'. Volgens goed gebruik wordt het startsein van de Week gegeven door de Ken Uw Klassieken! Pubquiz, georganiseerd door *Lampas* in samenwerking met het RMO. Op donderdagavond 9 maart staat alweer de zevende editie gepland. Plaats van handeling is als altijd de tempelzaal van het Rijksmuseum van Oudheden, Rapenburg 28 in Leiden. De quiz is een feest voor classici van allerlei pluimage, of het nu studenten, oudgymnasiasten, of docenten in het middelbaar en wetenschappelijk onderwijs zijn. Zet de datum in uw agenda en stel uw team samen! Aanmelden kan binnenkort via de website van het RMO (www.rmo.nl).

Auteursinstructies *Lampas. Tijdschrift voor classici*

1 Inzending kopij

Zend uw kopij per e-mail naar: lampas@verloren.nl

2 Omvang

Een artikel in *Lampas* bevat maximaal 7.500 woorden inclusief voetnoten en bibliografie.

3 Stijl en opmaak

Houd de opmaak zo eenvoudig mogelijk. Gebruik geen afkortingen. Een heldere structuur wordt op prijs gesteld (lieft met tussenkopjes).

4 Citaten van en verwijzingen naar Griekse en Latijnse teksten

Geef Griekse eigennamen in Latijnse vorm (Aeschylus, Thucydides). Vertaal Griekse en Latijnse citaten. Plaats vertalingen tussen enkelvoudige aanhalingstekens. Cursiveer Latijnse citaten. Zet langere citaten (meer dan 40 woorden) als bloktekst: ingesprongen en door witregels van de hoofdtekst gescheiden. Gebruik in verwijzingen alleen Arabische cijfers (1, 2, 3).

5 Citaten van en verwijzingen naar secundaire literatuur

Verwijs naar secundaire literatuur volgens het auteur (jaartal: pagina)-systeem. Bijvoorbeeld: 'Feeney (2007: 92-96) stelt dat ...'; 'vergelijk Slings (1997: 107 n.17)'. Zet lange citaten (meer dan 40 woorden) als bloktekst (zie boven), korte citaten tussen enkele aanhalingstekens.

6 Bibliografie

De literatuurlijst bevat uitsluitend de in uw artikel genoemde auteurs. Geen afkortingen. Opmaak:

Artikel in bundel:

Slings, S.R. 1997. 'Figures of Speech and their Lookalikes. Two Further Exercises in the Pragmatics of the Greek Sentence', in E.J. Bakker (ed.), *Grammar as Interpretation. Greek Literature in its Linguistic Context*, Amsterdam, 169-214.

Artikel in tijdschrift:

Hemelrijk, E.A. 2007. 'Local Empresses. Priestesses of the Imperial Cult in the Cities of the Latin West', *Phoenix* 61, 318-349.

Boek:

de Jong, I.J.F. 2001. *A Narratological Commentary on the Odyssey*, Cambridge.

7 Samenvatting, correspondentieadres en auteursinformatie

Bij uw artikel levert u (1) een Engelstalige samenvatting (maximaal 200 woorden), (2) uw correspondentieadres (post en e-mail) en (3) een beknopte biografie (functie, affiliatie, onderzoeksgebied en publicaties, maximaal 70 woorden).

8 Illustraties

De redactie stelt illustraties (met bijschriften en bronvermeldingen) op prijs. Deze worden geplaatst indien van voldoende grootte en kwaliteit; uitgangspunt is een resolutie van 300 dpi bij een formaat van 10x15 cm. Bij vragen kunt u contact opnemen met de redactiesecretaris.

Middeleeuws epos

LAMPAS

tijdschrift voor classicisti